

28. APR. 2025

6624

Compartiment Evaluare a Stării de Sănătate și Promovare a Sănătății

Către,

CORESPONDENȚII DE PRESĂ

ATENȚIE LA VIPERE ȘI CĂPUȘE!

În zona montană și piemontană a județului nostru se întâlnește frecvent ~~vipera~~ **vipera comună** (vipera berus), aceasta fiind una din cele 3 specii de reptile veninoase de la noi din țară (vipera comună, vipera cu corn și vipera de stepă). Vipera berus, cât și cea cu corn sunt specii protejate de lege, iar specialiștii spun că sunt folositoare, pentru că se hrănesc cu rozătoare. Resturile alimentare aruncate de oamenii care ies în natură la picnic atrag șoarecii și, implicit, viperele.

Specia se recunoaște după talia mijlocie-mică având o lungime de aprox. 50-70 cm. Culoarea diferă în funcție de habitat. Astfel, în regiunile de munte masculii au de obicei culoarea cenușie sau brun-cenușie deschis cu pete negre sau gri închis pe spate și cu abdomenul galben-purpuriu. Femelele sunt cafenii, cafenii închis cu pete brune. În ceea ce privește desenul de pe spate acesta este foarte variat. Cel mai întâlnit desen este cel cu o bandă în zig-zag mărginită lateral de un șir de pete întunecate. Abdomenul este cenușiu punctat lateral cu pete albe sau gri. Capul este scurt și turtit, triunghiular și prezintă două pete negre dispuse astfel încât formează un V sau un X iar coada este în general de culoare galbenă sau roșiatică și este scurtă. Pupila este verticală.

Temperaturile în creștere din a doua jumătate a lunii aprilie 2025 au favorizat trezirea mai devreme a viperelor. Viperele, în special Vipera berus, trăiesc în păduri, tufișuri, zone stâncoase și la liziera pădurilor, preferând locurile însorite. Sunt active ziua, iar în zilele caniculare își prelungesc activitatea spre seară. Își reglează temperatura corpului (ideală între 30–33 °C) stând la soare, fiind mai active în zilele calde și umede, dar sensibile la vânt. La pericol, se ascund sub pietre sau plante și mușcă doar dacă se simt amenințate. **Atacă mușcând fulgerător, iar animalele mari sau omul numai când se simte amenințată și se apără. Mușcătura survine ca mijloc de apărare al viperei, dacă se simte amenințată și în pericol, și impune efectuarea de urgență a unui vaccin antiviperin.**

Pentru evitarea mușcăturii de viperă, Direcția de Sănătate Publică a județului Hunedoara recomandă excursioniștilor:

- ✓ Purtați bocanci de munte, chiar dacă temperatura ambiantă este ridicată;
- ✓ Efectuați permanent un control vizual al zonei în care urmează să pășiți;
- ✓ Nu ridicați pietre mari decât după ce, în prealabil, ați efectuat un control vizual dedesubt, pentru a verifica dacă sunt șerpi;
- ✓ Dacă intrați într-o zonă cu vegetație înaltă, care nu vă permite verificarea suprafeței solului, loviți ușor vegetația cu un băț, astfel șarpele va fugi din calea dumneavoastră. Persoana mușcată de viperă poate muri în cinci ore, (veninul acesteia este o hemotoxină), hemoglobina din sânge formând, împreună cu veninul un compus stabil, ceea ce poate duce la sufocare.

Înainte de a vă aventura pe trasee, este bine să informați salvamontiștii de rutele pe care vreți să mergeți pentru a primi cele mai bune sfaturi.

Simptomele mușcăturii de viperă sunt următoarele:

Semnele locale sunt uneori însoțite și de semne generale: anxietate, transpirații, grețuri, vărsături, dureri abdominale, hipotensiune, tahicardie, mergând până la convulsii, insuficiență respiratorie acută și stop cardio-respirator, când există o reacție anafilactică gravă. Orice mușcătură provocată de un șarpe veninos trebuie tratată ca o **urgență medicală**. Chiar și în cazul șerpilor neveninoși, este important să se solicite asistență medicală, deoarece pot surveni reacții alergice grave.

Decesul cauzat de mușcătura unui șarpe veninos survine în cazuri rare, mai mult de jumătate din mușcăturile de viperă sunt "uscate" fără inoculare de venin. **În cazul că se întâmplă să fie cineva mușcat de viperă, important este ca victima să fie dusă cât mai rapid cu putință la spital (dacă este posibil, sunați la serviciul 112 și solicitați ajutorul!).** Unitățile sanitare care au în stoc la serviciile de urgență **ser antiviperin**

sunt: Spitalul Județean de Urgență **Deva**, Spitalul Municipal „Dr. Alexandru Simionescu” **Hunedoara**, Spitalul Municipal **Orăștie** și Spitalul Municipal **Vulcan**, iar Spitalul de Urgență **Petroșani** – are comanda făcută și este în curs de achiziționare.

Direcția de Sănătate Publică a județului Hunedoara informează populația despre cum se pot evita înțepăturile/mușcăturile vectorilor posibil transmitători ai unor boli care pot dezvolta uneori afecțiuni cu complicații majore. Pentru că urmează sezonul cald, considerăm util să recomandăm persoanelor amatoare de ”ieșire la iarbă verde” următoarele:

- evitarea, pe cât posibil, a zonelor infestate cu căpușe;
- purtarea hainelor de culori deschise și cu mâneci lungi, care să protejeze brațele și picioarele; culoarea deschisă ajută prin contrast la identificarea ușoară a căpușelor;
- purtarea pantalonilor lungi;
- încălțăminte să fie închisă, fără decupaje;
- aplicarea repetată la 1-3 ore a unui spray repelent pentru insecte (cu dietiltoluamidă) pe pielea expusă (mâini, brațe, antebrațe, ceafă) sau a unui insecticid (cu permetrin) pe pantaloni, manșete, ciorapi și pe mâneci.
- examinarea, la câteva ore, a pielii pe suprafața întregului corp, fără a neglija zonele cu păr, pentru a observa eventualele căpușe atașate de piele sau păr; căpușele se pot atașa și fixa oriunde pentru a se hrăni cu sânge, fără a provoca disconfort la atașarea de piele sau în timpul hrănirii;
- protejarea periodică a animalului de companie (câine sau pisică) prin aplicarea unor soluții speciale anti-paraziți externi, precum căpușele sau puricii;
- dezinsecția curților și grădinilor.

Căpușele sunt insecte parazite și pot fi factori de risc în boala Lyme și meningoencefalită, dar din fericire nu toate sunt infestate, astfel că multe căpușe nu transmit nicio boală. Principalele gazde sunt rozătoare mici, animalele mari; omul fiind gazdă accidentală. Transmiterea agentului patogen se face în principal pe cale cutanată, prin mușcătura de căpușă infectată. *Insectele imature, numite și nimfe, cauzează majoritatea cazurilor de boală Lyme. Ele sunt foarte mici, de dimensiunea semințelor de mac, iar mușcătura lor este nedureroasă, astfel că oamenii nu își dau seama adesea că au fost mușcați, spre deosebire de căpușele adulte care sunt mai ușor de detectat și îndepărtat!*

Infecțiile la om apar în perioada când căpușele sunt foarte active (aprilie - noiembrie), direct prin înțepătură (mușcătură) sau indirect prin consumul de produse lactate nepasteurizate de la capre, oi, vaci (virusul se secretă în lapte).

Căpușele, prin mușcătura lor, sunt factori de risc în transmiterea unor boli ca: **boala Lyme, encefalita de căpușă, babesioza, febra hemoragică de Crimeea – Congo**. Boala Lyme (sau borrelioză Lyme) este cea mai comună infecție al cărei agent etiologic se transmite prin căpușă, atât în Europa, cât și în SUA. Boala Lyme are trei stadii evolutive, fiecare cu simptome specifice:

- Stadiul 1 (faza acută): apare la scurt timp după mușcătura de căpușă și include erupție cutanată tipică („ochi de taur”) și simptome asemănătoare gripei (febră, frisoane, oboseală, dureri musculare, cefalee).
- Stadiul 2 (infecție diseminată precocă): apare în săptămâni sau luni, cu răspândirea infecției în organism. Se pot manifesta simptome neurologice (amorteală, paralizie facială), cardiace (palpitații) și erupții cutanate.
- Stadiul 3 (boală cronică): apare la luni sau ani de la mușcătură, ducând la artrită cronică, tulburări de memorie și probleme cardiace.

Complicațiile neurologice pot include paralizie facială, radiculopatie și meningită, afectând nervii cranieni, periferici sau sistemul nervos central.

În cazul apariției unei pete sau indurații de culoare roșie de peste 5 centimetri diametru, care se extinde în inele concentrice, cu stare de rău, dureri musculare, febră, dureri de cap, senzație de ceafă și gât înțepenit, dureri la nivelul articulațiilor trebuie să vă adresați imediat medicului. ***Dacă se scoate căpușa, se dezinfectează zona afectată, și se ia tratament prescris de medic în primele 24 de ore, riscul infectării scade cu 87%.***

Cu stimă,

DIRECTOR EXECUTIV,
Ec. Fer Ioana Maria

MEDIC ȘEF DEPARTAMENT S.S.P.,
Dr. Birău Cecilia